

ISSN 2738-0343

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА

**ОДЕЉЕЊЕ ЗА ИНФОРМАЦИОНО-ДОКУМЕНТАЦИОНЕ
И БИБЛИОТЕЧКЕ ПОСЛОВЕ**

**ИНФОРМАТИВНИ
БИЛТЕН**

**БРОЈ 7
2022.**

Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове Управе за заједничке послове републичких органа већ више од тридесет година једном месечно објављује Информативни билтен, којим обавештава кориснике о обновљеном информационо-документационом и библиотечком фонду.

Обавештавамо кориснике да БАЗИ ПРАВНИХ ПРОПИСА Одељења за информационо-документационе и библиотечке послове Управе, која је дневно ажурна и притом бесплатна, могу приступити путем следеће интернет адресе:

<http://bpp.uzzpro.gov.rs>

Из наше базе која садржи преко 140.000 прописа и преко пола милиона скенираних страна службених гласила, за свега неколико минута може се добити како важећи тако и неважећи пропис, у штампаној верзији или електронском поштом, као што се може добити и телефонским путем свака информација о статусу траженог прописа.

БИЛТЕНИ у електронском облику могу се преузети на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-bilteni.html>

Целокупан библиотечки фонд може се погледати на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-knjige.html>

Дигитална библиотека налази се на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-digit.html>

За коришћење целокупног фонда, као и за информације о правним прописима објављеним у службеним гласилима, корисници се могу обратити Одељењу:

Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове

Управа за заједничке послове републичких органа

Немањина бр. 22–26

Београд

Телефон: 3616-296; 363-1620; 363-1104; 3613-734/лок. 1620 и 1104

biblioteka@uzzpro.gov.rs

САДРЖАЈ

- 1. Преглед одабраних правних прописа објављених у службеним гласилима Републике Србије, Аутономне Покрајине Војводине и Града Београда**
- 2. Списак претплата на службена гласила и часописе за потребе библиотеке Управе у 2022. години**
- 3. Преглед старих публикација**
- 4. Преглед нових књига**
- 5. Листа најчитанијих књига**

1

**ПРЕГЛЕД ОДАБРАНИХ ПРАВНИХ ПРОПИСА
ОБЈАВЉЕНИХ У СЛУЖБЕНИМ ГЛАСИЛИМА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ
ВОЈВОДИНЕ И ГРАДА БЕОГРАДА**

УСТАВНОПРАВНИ И ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ

Службени гласник Републике Србије

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Држави Палестини, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Каиру, Југослава Вукадиновића, Службени гласник Републике Србије бр. 75/2022

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Сенегал, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Рабату, Слађане Прице Тавчиовске, Службени гласник Републике Србије бр. 75/2022

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Сенегал, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Рабату, Ивана Бауера, Службени гласник Републике Србије бр. 75/2022

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Држави Палестини, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Каиру, Мирослава Шестовића, Службени гласник Републике Србије бр. 80/2022

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Савезној Демократској Републици Непал, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Њу Делхију, Владимира Марића, Службени гласник Републике Србије бр. 80/2022

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Савезној Демократској Републици Непал, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Њу Делхију, Синише Павића, Службени гласник Републике Србије бр. 80/2022

Указ о додели одликовања, Ордена Републике Србије на ленти, за изузетне заслуге у развијању и учвршћивању мирољубиве сарадње и пријатељских односа између Републике Србије и Арапске Републике Египат, Абделу Фатаху ал Сисију, председнику Арапске Републике Египат, Службени гласник Републике Србије бр. 81/2022

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Држави Катар, Јасминка Поздерца, Службени гласник Републике Србије бр. 82/2022

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Исламској Републици Мауританији, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Рабату, Слађане Прице Тавчиовске, Службени гласник Републике Србије бр. 82/2022

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Исламској Републици Мауританији, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Рабату, Ивана Бауера, Службени гласник Републике Србије бр. 82/2022

Уредба о изменама Уредбе о специјалној и посебним јединицама полиције, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2022

Одлука о привременом укидању виза за улазак у Републику Србију за држављане Арапске Републике Египат, Службени гласник Републике Србије бр. 80/2022

Одлука о измени Одлуке о образовању Комисије за прикупљање чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породицишта у Републици Србији, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2022

Решење о додели мандата народних посланика Народне скупштине, Службени гласник Републике Србије бр. 78/2022

Решење о престанку рада на положају помоћника директора Управе за заједничке послове републичких органа, Александри Савовић, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2022

Решење о постављењу вршиоца дужности помоћника директора Управе за заједничке послове републичких органа, Александре Савовић, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2022

Укупан извештај о резултатима избора за народне посланике Народне скупштине, Службени гласник Републике Србије бр. 75/2022

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Оквирни споразум између Републике Србије и Кнежевине Монако, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 3/2022

Меморандум о разумевању о политичким консултацијама између Министарства спољних послова Републике Србије и Министарства спољних послова, сарадње и заједница Демократске Републике Сао Томе и Принсипе, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 3/2022

Меморандум о разумевању између Владе Републике Србије и Владе Уједињених Арапских Емирата о размени искустава о развоју и модернизацији владе, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 3/2022

Меморандум о сарадњи између Дипломатске академије „Хосе Сеселио дел Ваље” Министарства спољних послова и међународне сарадње Републике Хондурас и Дипломатске академије Министарства спољних послова Републике Србије о академској сарадњи, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 3/2022

Меморандум о разумевању између Министарства спољних послова Републике Србије и Министарства спољних послова Републике Индонезије о политичким консултацијама, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 3/2022

Меморандум о разумевању о билатералним консултацијама између Министарства спољних послова Републике Србије и Министарства спољних послова Народне Републике Бангладеш, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 3/2022

Обавештење о датуму ступања на снагу Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Северне Македоније о сарадњи у области борбе против кријумчарења миграната, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 3/2022

Обавештење о датуму ступања на снагу Оквирног споразума о сарадњи између Републике Србије и Кнежевине Монако, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 3/2022

Обавештење о датуму ступања на снагу Споразума између Владе Републике Србије и Савета министара Босне и Херцеговине о граничним прелазима, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 3/2022

ФИНАНСИЈЕ И ПРИВРЕДА

Службени гласник Републике Србије

Уредба о ограничењу висине цена основних животних намирница, Службени гласник Републике Србије бр. 73/2022

Уредба о привременој мери ограничавања цене гаса и надокнади разлике у цени природног гаса набављеног из увоза или произведеног у Републици Србији у случају поремећаја на тржишту природног гаса, Службени гласник Републике Србије бр. 73/2022

Уредба о измени Уредбе о ограничењу висине цена деривата нафте, Службени гласник Републике Србије бр. 73/2022

Уредба о изменама и допуни Уредбе о утврђивању Инвестиционог програма „Опоравак и развој”, Службени гласник Републике Србије бр. 73/2022

Уредба о измени Уредбе о режиму граничних провера страних и домаћих пловила, Службени гласник Републике Србије бр. 73/2022

Уредба о изменама Уредбе о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2022. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција, Службени гласник Републике Србије бр. 74/2022

Уредба о изменама и допунама Уредбе о критеријумима, условима и начину обрачуна потраживања и обавеза између купца – произвођача и снабдевача, Службени гласник Републике Србије бр. 74/2022

Уредба о изменама Уредбе о условима и начину доделе и коришћења средстава за подстицање унапређења туристичког промета домаћих туриста на територији Републике Србије, Службени гласник Републике Србије бр. 76/2022

Уредба о привременој мери утврђивања приоритета превоза у железничком саобраћају који се обавља на мрежи пруга Републике Србије, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Уредба о утврђивању лучког подручја пристаништа за посебне намене за претовар нафте и нафтних деривата у Бољевцима, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Уредба о изменама и допунама Уредбе о ограничењу висине цена основних животних намирница, Службени гласник Републике Србије бр. 79/2022

Уредба о допуни Уредбе о врстама услуга које пружа Министарство унутрашњих послова и висини такси за пружене услуге, Службени гласник Републике Србије бр. 80/2022

Уредба о привременој мери ограничавања цене гаса и надокнади разлике у цени природног гаса набављеног из увоза или произведеног у Републици Србији у случају поремећаја на тржишту природног гаса, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2022

Уредба о измени Уредбе о висини посебне накнаде за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије у 2022. години, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2022

Уредба о изменама Уредбе о платама полицијских службеника, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2022

Уредба о вођењу, функционисању и утврђивању података који се уписују у Регистар административних поступака, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2022

Уредба о ограничењу висине цена основних животних намирница, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2022

Уредба о измени Уредбе о ограничењу висине цена деривата нафте, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2022

Уредба о проглашењу Предела изузетних одлика „Столови”, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2022

Уредба о проглашењу Предела изузетних одлика „Жељин”, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2022

Одлука о привременој забрани извоза ЕВРО ДИЗЕЛА EN 590, Службени гласник Републике Србије бр. 73/2022

Одлука о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама, Службени гласник Републике Србије бр. 73/2022

Одлука о изменама и допунама Одлуке о привременом ограничењу извоза основних пољопривредно-прехранбених производа битних за становништво, Службени гласник Републике Србије бр. 74/2022

Одлука о изменама и допунама Методологије за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање, Службени гласник Републике Србије бр. 75/2022

Одлука о измени и допуни Одлуке о привременој забрани извоза ЕВРО ДИЗЕЛА EN 590, Службени гласник Републике Србије бр. 76/2022

Одлука о измени и допуни Одлуке о привременом ограничењу извоза основних пољопривредно-прехранбених производа битних за становништво, Службени гласник Републике Србије бр. 76/2022

Одлука о измени Одлуке о условима и начину за смањење царинских дажбина на одређену робу, односно за изузимање одређене робе од плаћања царинских дажбина у 2022. години, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Одлука о одређивању централизованих јавних набавки добара и услуга које ће спроводити Управа за заједничке послове републичких органа у 2023. години, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Одлука о образовању Одбора за организацију Првог међународног сајма вина „Винска визија Отворени Балкан”, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Одлука о изменама и допунама Методологије за одређивање цене природног гаса за јавно снабдевање, Службени гласник Републике Србије бр. 78/2022

Одлука о изменама и допунама Методологије за одређивање цене приступа систему за дистрибуцију природног гаса, Службени гласник Републике Србије бр. 78/2022

Одлука о изменама и допунама Методологије за одређивање цене приступа систему за транспорт природног гаса, Службени гласник Републике Србије бр. 78/2022

Одлука о измени Одлуке о привременој забрани извоза ЕВРО ДИЗЕЛА EN 590, Службени гласник Републике Србије бр. 79/2022

Одлука о изменама Одлуке о привременом ограничењу извоза основних пољопривредно-прехранбених производа битних за становништво, Службени гласник Републике Србије бр. 81/2022

Одлука о измени Одлуке о привременој забрани извоза ЕВРО ДИЗЕЛА EN 590, Службени гласник Републике Србије бр. 81/2022

Одлука о изменама и допунама Одлуке о распореду и коришћењу средстава за подршку унапређења пословне инфраструктуре за 2022. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 81/2022

Одлука о изменама Одлуке о утврђивању цена резервисаних поштанских услуга у међународном поштанском саобраћају, Службени гласник Републике Србије бр. 82/2022

Одлука о емисији државних записа Републике Србије, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2022

Одлука о измени Одлуке о привременој забрани извоза ЕВРО ДИЗЕЛА EN 590, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2022

Одлука о образовању Комисије за евидентирање и одобравање средстава за надокнаду разлике у цени гаса, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2022

Одлука о регулисаној цени електричне енергије за гарантовано снабдевање, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2022

Одлука о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2022

Одлука о изради Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Ртањ”, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2022

Одлука о изради Просторног плана подручја посебне намене мреже магистралних и разводних гасовода источне Србије са елементима детаљне регулације, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2022

Правилник о изменама и допунама Правилника о техничким и техничко-експлоатационим условима које мора испуњавати теретно возило или скуп возила којим се обавља превоз терета у друмском саобраћају и о обрасцима потврда о испуњавању ових услова, Службени гласник Републике Србије бр. 75/2022

Правилник о допуни Правилника о подстицајима за унапређење система креирања и преноса знања кроз развој техничко-технолошких, примењених, развојних и иновативних пројеката у пољопривреди и руралном развоју, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Правилник о измени и допуни Правилника о условима које треба да испуне правна лица и предузетници за обављање послова израде техничке документације, односно грађења објеката, за објекте за које грађевинску дозволу издаје министарство, односно надлежни орган аутономне покрајине, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Правилник о објављивању и одлагању инсајдерских информација, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Правилник о списку лица са приступом инсајдерским информацијама и ажурирању списка лица са приступом инсајдерским информацијама, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Правилник о инвестиционим препорукама, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Правилник о поступцима који се могу сматрати манипулацијом на тржишту, поступцима за спречавање и откривање злоупотребе на тржишту и пријављивању сумњивих трансакција, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Правилник о истраживању тржишта, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Правилник о новчаним казнама, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Правилник о проспекту, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Правилник о давању дозволе за обављање делатности инвестиционог друштва, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Правилник о правилима поступања инвестиционог друштва приликом пружања услуга, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Правилник о измени Правилника о одређивању сидришта, Службени гласник Републике Србије бр. 78/2022

Правилник о изменама и допунама Правилника о условима и поступку за издавање сертификата аеродрома, Службени гласник Републике Србије бр. 78/2022

Правилник о начину утврђивања усаглашености предмета од драгоцених метала на основу прописане документације, Службени гласник Републике Србије бр. 82/2022

Правилник о изменама и допунама Правилника о начину вршења контроле и непосредног регулисања саобраћаја на путевима и вођењу обавезних евиденција о примени посебних мера и овлашћења, Службени гласник Републике Србије бр. 82/2022

Правилник о изменама и допуни Правилника о врстама мерила која подлежу законској контроли, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2022

Правилник о знаку произвођача, увозника, односно заступника и ознаци финоће, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2022

Правилник о ближим условима у погледу енергетске ефикасности зграда под којима се може уговорати испорука топлотне енергије за кориснике јавних средстава, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2022

Правилник о изменама и допунама Правилника о правилима летења и пружању услуга контроле летења, узбуњивања и информисања ваздухоплова у лету, Службени гласник Републике Србије бр. 84/2022

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Меморандум о разумевању између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије и Министарства пољопривреде и аграрне реформе Сиријске Арапске Републике о сарадњи у области пољопривреде, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 3/2022

Обавештење о датуму ступања на снагу Споразума између Владе Републике Србије и Савета министара Републике Албаније о узајамном признавању одобрења овлашћених привредних субјеката за сигурност и безбедност (АЕОС), Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 3/2022

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Одлука о изменама и допуни Одлуке о оснивању Информативног центра за пословну стандардизацију и сертификацију, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 31/2022

РАДНИ ОДНОСИ, ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Службени гласник Републике Србије

Уредба о измени Уредбе о Плану здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања у Републици Србији за 2022. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 79/2022

Правилник о утврђивању Списка психоактивних контролисаних супстанци, Службени гласник Републике Србије бр. 73/2022

Правилник о допуни Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Службени гласник Републике Србије бр. 74/2022

Правилник о ближим условима за издавање, обнављање или одузимање лиценце члановима комора здравствених радника, Службени гласник Републике Србије бр. 76/2022

Правилник о изменама и допунама Правилника о специјализацијама и ужим специјализацијама здравствених радника и здравствених сарадника, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Правилник о измени Правилника о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2022. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 81/2022

Правилник о измени Правилника о ценама здравствених услуга на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите, Службени гласник Републике Србије бр. 82/2022

Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада центра за социјални рад, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2022

ОБРАЗОВАЊЕ, НАУКА, КУЛТУРА И ФИЗИЧКА КУЛТУРА

Службени гласник Републике Србије

Одлука о стицању статуса института од националног значаја (Институт за нуклеарне науке „Винча” Београд, Мике Петровића Аласа 12–14), Службени гласник Републике Србије бр. 84/2022

Правилник о изменама Правилника о остваривању образовно-васпитног рада у иностранству, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Правилник о допуни Правилника о одобравању и финансирању програма којима се остварује општи интерес у области спорта, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

Решења о додели новчане награде за спортске резултате, Службени гласник Републике Србије бр. 77/2022

РАЗНО

Службени гласник Републике Србије

Индекси потрошачких цена за јун 2022. године, Службени гласник Републике Србије бр. 78/2022

Подаци о просечним зарадама и просечним зарадама без пореза и доприноса по запосленом, за мај 2022. године, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2022

Податак о висини просечне месечне зараде без пореза и доприноса за период јануар–мај 2022. године, Службени гласник Републике Србије бр. 83/2022

2

СПИСАК ПРЕПЛАТА НА СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА И ЧАСОПИСЕ ЗА ПОТРЕБЕ БИБЛИОТЕКЕ УПРАВЕ У 2022. ГОДИНИ

СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА

1.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
2.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ – МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ
3.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ
4.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ГРАДА БЕОГРАДА

СТРУЧНИ ЧАСОПИСИ

1.	КОРАЦИ: часопис за књижевност, уметност и културу
2.	ЛЕГЕ АРТИС: прописи у пракси
3.	ЛИПАР: часопис за књижевност, језик, уметност и културу
4.	НАША МЕСТА: часопис за локалну самоуправу
5.	ПРАВНА ПРАКСА: часопис за примену прописа
6.	ТОКОВИ ИСТОРИЈЕ: часопис Института за новију историју Србије

ОСТАЛЕ СЕРИЈСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

1.	БИЛТЕН ДРЖАВНОГ ПРАВОБРАНИЛАШТВА
2.	БИЛТЕН ЈАВНИХ ФИНАНСИЈА
3.	БИЛТЕН МИНИСТАРСТВА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ
4.	БИЛТЕН РЕПУБЛИЧКОГ ЗАВОДА ЗА СТАТИСТИКУ
5.	БИЛТЕН УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
6.	МЕСЕЧНИ СТАТИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД
7.	САОПШТЕЊА РЕПУБЛИЧКОГ ЗАВОДА ЗА СТАТИСТИКУ

3

ПРЕГЛЕД СТАРИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Излазећи у сусрет све израженијим захтевима корисника да пронађу одговор на специфична питања из професионалне праксе, кроз Информативни билтен континуирано ћемо упознавати своје читаоце са садржајима старих књига из богате ризнице библиотеке Управе. Наш фонд обухвата, између осталог, и вредне писане документе који, осим документационе, имају и научну и стручну вредност. Будући да су посредни књиге од историјског значаја, као и периодична издања и друге драгоцене библиотечке целине којима располажу постојећи фондови, овим путем настојали смо да проширимо лектуру свима онима који желе да се стручно усавршавају. Напомињемо да ове књиге (из којих дајемо само изводе) могу да се користе само у читаоници библиотеке Управе за заједничке послове републичких органа, а део фонда дигитализован је и доступан на адреси:
<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-digit.html>

За овај број издвајамо:

- 1. Закон о јавним берзама, донет 3. новембра 1886. године у Нишу**
- 2. Закон о пороти, донет 31. марта 1892. године у Београду**
- 3. Закон о заштити јавне безбедности и поретка у држави, Београд, 1921.**
- 4. Правилник о давању помоћи и позајмица из чистог прихода Државне Класне Лутрије, Београд, 1922.**

У наредним бројевима Информативног билтена наставићемо са приказима тематски и жанровски разноврсних публикација нашег богатог фонда.

ЗАКОН
О ЈАВНИМ БЕРЗАМА

И

СТАТУТ
БЕОГРАДСКЕ БЕРЗЕ

БЕОГРАД

НАРНА ШТАМПАРИЈА Д. ДИМИТРИЈЕВИЋА (ЈЕЛЕНСКА УЛИЦА БР. 1)

1894

ЗАКОН

О ЈАВНИМ БЕРЗАМА

МИ

МИЛАН ПРВИ

по милости божјој и вољи народној

Краљ Србије

Проглашавамо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина решила и да смо ми потврдили и потврђујемо

ЗАКОН

о

ЈАВНИМ БЕРЗАМА

Чл. 1.

Ради олакшања земаљске трговине, могу се у Краљевини Србији по одобрењу министра народне привреде оснивати берзе за еспапе, за хартије од вредности и разне монете. Одобрење за установљење берзе министар ће привреде давати по саслушању трговачко-занатлијског одбора онога места, где се хоће да оснује берза.

Берзе стоје под самосталном управом (берзанском управом), а под државним надзором.

Берзе, које нису постале законским путем, не смеју постојати, а они који би учествовали у таким берзама, казниће се новчано од 100 — 1.000 динара у корист државне благајне, или ако се каз'н не може наплатити, затвором до 30 дана.

Ову казну изрицаће дотична полицијска власт, противу које има места жалби г. министру народне привреде за петнајест дана од дана саопштења осуде.

Чл. 2.

Свака берза мора имати своја правила (статут) који ће се прописати на основу овог закона, а морају се поднети министру нар. привреде на одобрење.

Ова правила (статути) морају нарочито имати ове одредбе :

- 1., Каквим ће се пословима бавити берза.
- 2., Услове за чланове као и за посетиоце берзе.
- 3., Права и дужности чланова.
- 4., Начин како ће се набавити средства за одржање берзе.
- 5., Управу берзе и њене органе, начин њиховог постављања, њихова права и дужности.
- 6., Шта се изискује па да важе одлуке одправљања и обзнане берзине управе, а нарочито, како ће се обзнањивати правила издана на основу чл. 3. овог закона.
- 7., Начин за равнање и решавање спорова, који би се односили на берзанске послове (чл. 12. овог закона).

над вршењем свију берзиних прописа; да стаје на пут злоупотребама, а ако ове не би могао одмах спречити, онда да то отклони преко полицијске власти.

Комисар берзе мора бити присутан нарочито на свима саветовањима берзине управе, и да до решења више полицијске власти обустави све оне одлуке, које би по његовом схватању биле противне законима или правилима берзе (статута).

Комисара поставља министар нар. привреде.

Противу решења надзорне полицијске власти или владиног комисара има места жалби г министру народне привреде за 15 дана по саопштењу одлуке.

Чл. 5.

Берзу не могу посећивати:

- 1., Женскиње;
- 2., Лица, која не могу пуноважно располагати својим имањем;
- 3., Лица која се налазе под стечајем, докле год траје стечај, а и после свршеног стечаја, ако су осуђени за лажно банкротство, па им није протекло три године дана по издржаној или опроштеној казни;
- 4., Она лица која нису испунила своје обвезе из ма каквог берзанског посла, и то докле год их не испуне.
- 5., Она лица, којима је због преступа берзанских прописа, или распрострањања лажних гласова одузето право на посећивање берзе, и то докле год траје та забрана (чл. 19. овога закона)

6., Они који су услед судске пресуде за кажњиво дело изгубили грађанску част, и то докле год по постојећим земаљским законима не добију право на то.

Чл. 6.

Ако би у правилима берзе (статуту) било прописано, да спорове из берзанских послова произлазеће решава изборни суд, онда треба у тим правилима тачно одредити:

1., Како ће тај суд бити састављен.

2., Круг његовога рада и начин како ће се пред њим поступати.

У правилима берзе може се одобрити да спорове из берзанских послова мора расправљати изборни суд, ако уговорачи нису писмено друкчије уговорили.

У сваком случају да се која страна мора подвргнути суђењу берзиског суда нужно је: или да су обе парничне стране уписани као посетиоци берзе, или да су стране написмено предходно или накнадно пристали на надлежност берзиског суда.

Чл. 7.

Противу одлуке изборнога суда нема места жалби.

Одлуке изборног суда извршне су.

Чл. 8.

Ближе одредбе о извршењу одлука изборног суда, изречених у границама постојећих закона, прописале се у правилима (статуту) берзе.

Чл. 9.

Посредовање у берзанским пословима врше трговачки посредници (сензали). О овим посредницима може имати у правилима (статуту) само таквих одредаба које се саглашавају са трговачким и овим законом.

Чл. 10.

Званично изналажење цене (курса) на берзи прометнутих предмета, имају да врше свакога дана по закључењу берзе чланови берзине управе под надзором берзиног комесара, и то на основу послова, које су берзини посредници закључили за време док је берза радила, и на основу података, које су они сазнали приликом вршења своје службе.

Званичну листу (цена) курса управа је дужна без оклевања објавити преко новина.

Чл. 11.

Министар народне привреде по саслушању дотичне берзине управе, одређује које се еспапе хартије (папири) од вредности или монете могу продавати на берзи и које се смеју бележити (нотирати) у званичну листу (цена) курса.

Чл. 12.

Управа берзе одређује рокове за пречишћање (ликвидацију) и начин како се има извршити пречишћење берзанских послова.

Чл. 13.

Ако управа берзе повреди закон или берзина правила (статуте), или би била постојано немарљива у вршењу своје дужности, министар народне привреде има право да је смени, па управу берзе повери за време људима, које ће он сам наименовати. Тако исто министар народне привреде има право да нареди да се берзе затворе за време или за свагда, но ово он може наредити тек по саслушању трговачко-занатлијског одбора.

Чл. 14.

Као берзански послови сматрају се сви они, који се закључе у јавној берзанској дворани (локалу) у одређено време за рад на берзи и о оним прометним предметима, који се на дотичној берзи смеју продавати и бележити (нотирати).

Чл. 15.

При расправљању приватних спорова, који би потицали из берзанских послова (чл. 14) нема места одбрани као да тражбина има за основ посао разлике (диференцијски посао), који би имао да се осуди као опклада или игра (§. §. 793 и 794. грађанског законика).

Чл. 16.

Берзански се послови сматрају као трговински послови.

Чл. 17.

У пословима са ручним залогима ма у којем погледу, који су послови такође берзански, важе општи прописи грађанскога законика о ручним залогима, у колико о томе не би било других одредаба у трговачком законуку. Но продаја залогѣ може се вршити на јавној берзи по правилима која ће се утврдити по члану 4-ом овог закона.

Чл. 18.

Ако би се показала потреба да се каква куповина или продаја има да изврши преко трговинског посредника у случају где који од уговорача не би испунио или не би био у стању да испуни своју обавезу, онда ће управа берзе наредити, како ће се при томе радити; нарочито она може наредити, да се свака таква куповина или продаја има извршити на самој берзи

Чл. 19.

Ко прекорачи прописе о држању реда на берзи може бити кажњен новчано од 40 до 2000 дин. или искључењем из берзе за извесно време; а ова се казна изриче без обзира на то, што би, може бити, такво лице заслуживало казну и по општем казненом законуку.

Искључењем из берзе може се казнити и онај посетилац берзе, који би распростирао лажне гласове о берзи.

Ове казне изриче управа берзе.

Противу осуде на новчану казну до 200 дин. или на искључење берзе до три месеца, нема места жалби; а против осуде на строжију казну може се осуђени жалити у року од 15 дана министру народне привреде преко берзиног комисара.

Изјављена жалба противу осуде на искључење из берзе не може одложити извршење осуде.

Ако министар народне привреде нађе, да је осуда на казну умесна, он не може новчану казну спустити испод 200 дин. а искључење о посеђивању берзе испод три месеца.

У правилима берзе може се прописати, да се имена оних чланова или посетилаца берзе, који у уговореноме року нису испунили своје обвезе из берзанских послова, могу по истеку тога рока јавно изложити у згради берзе.

Чл. 20.

Све новчане казне, које буду изречене по претходном члану, долазе по наплати у благајну саме берзе, а наплаћује их дотична полицијска власт на молбу берзине управе.

Чл. 21.

Да би се што пре могле створити берзе, министар народне привреде овлашћује се, да берзи из кредита даде до 4000 динара државне помоћи за прве

три године њенога опстанка у име помоћи за подмирење трошкова око администрације

Овај закон ступа у живот од дана кад га Краљ потпише.

Препоручујемо заступнику министра народне привреде, Нашем министру финансије, да овај закон обнародује, а Председнику Нашега министарског Савета, министру унутрашњих дела и министру финансије, да се, у колико се кога тиче, о извршењу његовом старају, властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

3. Новембра, 1886. год.
у Нишу.

Милан С. Р.

(М. П.)

*Видио и ставио државни печат,
чувар државног печата,*

Министар правде,

Дим. Маринковић С. Р.

*Председник министар
Савета,*

Министар унутрашњих дела

М. Гарашанин С. Р.

Министар финансије

Чед. Мијатовић С. Р.

*Заступник
министра нар. привреде*

Министар финансије

Чед. Мијатовић С. Р.

~~Додатно у нови инвентар бр. 2267
1. јануара 1912 год.
Београд.~~

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божјој и вољи народној
Краља Србије
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА
СКУПШТИНА, САЗВАНА У ДРУГИ РЕДОВНИ САЗИВ ПРВЕ ПЕРИОДЕ,
РЕШИЛА, И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН
О
П О Р О Т И

I. Установа поротнога суда.

Члан 1.

Поред државних првостепених судова, постоји у Србији, у смислу члана 149. Устава, за извесна кривична дела поротни суд.

Поротни суд, у границама овога закона, суди по савести и личном уверењу.

II. Избор поротника.

Члан 2.

Поротник може бити сваки српски грађанин, који у време избора поротника има најмање 30

година живота, и плаћа најмање петнаест динара непосредне порезе, и који стално живи у истој општини пет година.

Члан 3.

Поротници не могу бити:

1. Они, који код других служе за плату или издржање, као: слуге, калфе и т. д.

2. Они, који не уживају грађанска права; који су ма кад судом осуђивани за кривице због користољубља; који су због недостатка доказа за слична дела ослобођени, или који стоје под надзором полицијским.

3. Они, који не би могли вршити судску дужност због каквих телесних недостатака, као што су: слепи, глуви, неми, или који не знају српски говорити.

4. Они, који су под старатељством или опекуном, или који раде под туђом фирмом; и

5. Они, који су под ислеђењем за бешчасна дела.

Члан 4.

Због свога службеног положаја и све докле то траје, не могу такође бити поротници:

1. Државни министри;

2. Судски и полицијски чиновници и правозаступници;

3. Свештеници свих вероисповести; и

4. Војници стајаће војске.

Члан 5.

Исто тако могу се те дужности не примити и они, који су у течају једне године најмање дванаест дана као поротници заседавали; и они

који би слабошћу и дуготрајном болешћу спречени били, да дужност поротника отправљају.

Члан 6.

Поротнике бирају општински одбори у првој половини месеца новембра сваке године. Председник општинског суда, или његов заменик, дужан је старати се, да се избори поротника изврше најдаље до 15 новембра закључно; иначе казниће га надзорна власт новчано са 20—50 динара.

Противу осуде може се жалба поднети Државном Савету у року од три дана по саопштењу осуде. Жалба се предаје власти, која је осуду изрекла.

Члан 7.

Општине, које немају више од 200 пореских глава, изабраће 20 поротника; а остале веће општине на сваку даљу стотину пореских глава изабраће још двојицу поротника.

Вароши, у којима је столица првостепеног суда, бирају по 40; а варош Београд 80 поротника.

Списак овако изабраних поротника, у коме ће се назначити име и презиме поротника, њихово занимање, место одакле су, године живота, количина годишње непосредне порезе и дан избора, изложиће се одмах јавности у општинском суду.

Противу овога избора, у року од пет дана по његовој објави, има право жалбе сваки грађанин, који по закону о општинама има право учешћа у донашању зборских одлука.

Жалба се подноси, непосредно општинском суду или надлежном првостепеном суду и за пет дана од пријема њеног суд ће првостепени издати решење, које је извршно.

За овим ће општински суд списак поротника најдаље за пет дана, од када је избор поротника остао у важности, доставити првостепеном суду.

Жалбе, изјављене по овоме члану, не подлеже плаћању таксе.

Ако који од изабраних поротника у току године умре или наступи случај предвиђени у чл. 3. и 4. овог закона, општински суд дужан је одмах а најдаље за десет дана поступити по чл. 7. овог закона и новим избором поунити овим законом одређени број поротника.

Члан 8.

Поротник, кад суди, добија дневно по 6 (шест) динара у име дангубе. Овај трошак издаје првостепени суд поротницима одмах из суме одређене буџетом окружних скупштина; а исти трошак пада на терет окривљенога, ако се овај огласи за крива и ако имадне од куда да га плати; немадне ли онда плаћа село, варошица или варош, одакле је оптужени.

Ако оптужени не буде осуђен или нема сталног места пребивања, онда трошак овај пада на терет среза или вароши где је кривица учињена.

III. Састав поротног суда.

Члан 9.

Поротни суд састоји се из тројице државних судија и ~~четири~~ поротника. Поротнике бира првостепени суд коцком и то: једног из општине одакле је оптужени, једног из општине, у којој је кривица учињена, а двојицу из места првостепеног суда, на овај начин, као што је у чл. 17 овога закона опредељено.

Исто тако бирају се коцком и државне судије, изузимајући председника суда, у судовима, где има довољан број судија. Извлачење коцке за државне судије врши се на дан суђења у присуству државног тужиоца и оптуженога.

Ако се не би могли бирати поротници из општине из које је оптужени или из општине, у којој је кривица учињена, за то, што има више оптужених, а сви нису из једне општине, или што дотичне општине не долазе у опсег првостепеног суда, где се поротни суд саставља, или што су кривице учињене у разним општинама, онда се број поротника попуњава из листе поротника општине, где је столица првостепеног суда.

Члан 10.

Поротник, који у одређено време не дође на дужност, казниће се новчано од 20 до 50 динара; и ову казну, по претходном саслушању изрицаће суд, ако се поротник не оправда. Судско решење о томе одмах је извршно.

Члан 11.

Сваком поротнику, кад први пут у дужност ступи, председник суда представиће важност заклетве, па ће онда поротник метнути десну руку на јеванђеље, а ако је друге вере, дигнуће је у вис и заклеће се овако:

Заклињем се јединим Богом и свим што ми је по мом закону најсветије и на овом свету најмилије, да ћу поверену ми дужност поротничку у суду верно испуњавати, да ћу при сваком делу, за које се као поротник позвао будем, судско ислеђење пажљиво пратити, појављене доказе у корист оптуженога и против оптуженога савесно испитати и при решавању дати гласа по своме сопственом

уверењу, основаноме на извиђењу и познавању ствари, а не по мрзости, наклоности, наговору или из страха; и како право радио, онако ми Бог помогао.”

Они пак, за које би суд званично знао, да су се једном заклели на ову дужност, пеће другу заклетву полагати, него ће вредети она, коју су пређе положили и на коју ће их само председник суда подсетити.

IV. Надлежност поротног суда.

Члан 12.

Поротни суд судиће ове кривице :

1. Опасне крађе — §§. 223., 223. а., 223. б., кривичног законика;

2. Разбојништва — §§. 237., 238., 239., 240., 241., 242., 245., и 250. кривичног законика;

3. Паљевине — §§. 295., 296., 297., 298. и 299. кривичног законика; и

4. Повреде или поништај туђих ствари — §§. 289. и 291. кривичног законика, у вредности преко 100 — сто — динара.

Овде се неће гледати на то, да ли су ова дела извршена или само покушана.

Члан 13.

Ако се код кога стекне више кривица, које једним делом иду у надлежност других судова и ако су сва та дела била предмет једног извиђања и суђења, то ће се надлежност поротних судова простирати и на њих.

Прикривачима §§. 49—51 и §§. 250. а. и 250. б. кривичног законика, — судиће онај суд, који суди и главнога кривца.

Члан 14.

Кад суд прими тужбу од иследне власти, размотриће и видеће је ли кривично дело извиђено, па ако нађе да није, онда ће суд учинити потребно дослеђење. Нађе ли да се нема шта више извиђати, решиће, да ли дело иде у надлежност поротног суда, или не. И против овога решења може се жалба изјавити за три дана.

Члан 15.

По што постане извршно решење, којим је наређено да се оптужени преда поротном суду, државни ће тужилац поднети суду списак доказа, који ће се за претрес набавити или том приликом изнети.

Најмање на осам дана пре главног претреса предаће се оптуженоме и његовом браниоцу списак свију доказних средстава, а у једно ће му се дозволити да предложи суду, да се попуне или умноже доказна средства. О таквим предлозима решаваће првостепени суд. Ти предлози морају се поднети најмање на три дана пре главног претреса: Доцније се то неће моћи учинити, ван ако докаже, да за њих раније није знао.

Суд може одбацити те предлоге, кад би се основана сумња показала, да се тим неће моћи добити важне последице за сам доказ, него би се на тај начин само главни претрес развукао, кад би предлог уважен био. Али ако би оптужени такав предлог учинио на главном претресу, онда о његовој умесности или одбачењу решава цео поротни суд.

Члан 16.

Она доказна средства, која нису у списку осначена, не могу се на штету оптуженога упо-

требити на претресу. Ну ако би за резултат суђења, по оцени државних судија, било од важности њихово ислеђење и употреба, то ће се по решењу државних судија претрес одложити. Предлог за овако одлагање може чинити сваки члан поротног суда и државни и приватни тужилац. Исто тако претрес ће се увек одложити, кад то оптужени захтева у цели, да изнете нове доказе, који иду на његову олакшицу, обистини, ако би поротни суд нашао, да би изнета факта као доказана, била од утицаја на одлуку поротног суда; или ако би то оптужени због недоласка сведока затражио, па би, по оцени државних судија, овако тражење са обзиром на важност сведоцаба било од утицаја.

Члан 17.

Првостепени суд, кад кривица за претрес буде готова, саопштиће оптуженоме и његовоме браниоцу, државном и приватном тужиоцу, сва имена поротника из списка оних општина, из којих ће се састав поротног суда извршити; и сваки од њих има права избацити по двојицу поротника не казујући узрок одбачаја. Ако има више оптужених или приватних тужилаца, онда сви скупа оптужени или приватни тужиоци могу одбацити по четири поротника. А у исто време оптужени, државни и приватни тужилац могу чинити изузећа противу поротника, прописана законом о поступку судском у кривичним делима. Ну ово су дужни учинити одмах а најдаље за 24 сахата по саопштењу, изузимајући случај, кад се узрок за искључење доцније појавио.

Кад се ово изврши, првостепени ће суд из осталог броја неизузетих поротника све три општине изабрати и то: из општине одакле је оптужени и општине у којој је кривица учињена по

два, а из општине у којој је првостепени суд, четири свега ~~осам~~ поротника. Ако је оптужени учинио кривицу у својој општини, онда се из исте општине бира четири поротника. Ових ~~осам~~ поротника суд ће позвати на дан одређени за извиђање и суђење.

Од ових ~~осам~~ поротника суд ће на дан претреса *извлачењем коцке* у присуству оптуженога, приватног и државног тужиоца (изабрати, четири ~~поротника~~ за суђење. Остали се одмах отпуштају са правом на трошак и дангубу по чл. 8. овог закона.

О извршеном избору саставља се записник и придаје се актима дотичне кривице.

Члан 18.

Ако би који од изабраних и на претрес позваних на вучење коцке поротника по чл. 17. овога закона, изостао, првостепени ће суд у томе случају недовољан број поротника изабрати и попунити из списка општине, у којој је првостепени суд, да се не би само због тога други претрес одређивао.

Члан 19.

Ако услед примене чл. 17. овог закона не буде довољан број поротника из једнога саопште-ног списка, онда ће се недовољан број попунити поротницима из места првостепеног суда.

V. Извиђање у поротном суду.

Члан 20.

Главни претрес отпочеће са читањем решења, којим се оптужени предаје поротном суду на суђење.

Извиђањем на претресу управљаће председник суда или председавајући судија. Но поротници, који су на претрес позвати могу такође као и државне судије чинити питања оптуженоме, сведоцима и вештацима, преко председника или председавајућег судије.

У саветовању пак и решавању и поротници онолико ће само учествовати, колико је овим законом прописано.

Члан 21.

Сведоци ће се пре почетка седнице прозвати. Ако који сведок не буде дошао, опет ће се његов исказ пред поротним судом прочитати.

Члан 22.

По што се сведоци позову, упутиће се у собу за њих одређену. Сведок, који је испитан, неће се смети са неиспитаним сведоцима саставити ни разговарати.

Члан 23.

Сведоци ће се код суда само на главном претресу заклињати, а код иследне власти само у случају §. 111, крив. поступка.

Сведоке ће председник ради саслушања позивати у заседању једног по једног и по реду, како сам буде налазио, потсетивши сваког сведока пре него што би овај своју сведоцбу исказао, да праву истину искаже, па ако каквих законих препрека не буде, он ће га по том и заклети. Ну, ако оптужени, државни и приватни тужилац пристану да се не куну, онда суд неће сведока заклињати.

Члан 24.

Пре него што сведок положи заклетву, председник ће упитати оптуженог, државног и приватног тужиоца, да ли они имају каквога изузећа противу сведока и чиме их доказују. Изузећа, која су страни позната, али их она није хтела показати, сматраће се као да не постоје.

Ако би се изузећа за то чинила, што се мисли, да се сведоку у опште веровати не може, а не за то, што сведок не би био слободан да под заклетвом сведочи, или што његов исказ не би могао имати вредности неизузетног и способног сведока, онда се на њих неће никад пажња обрађати, него ће се сведок по закључењу судском заклету на свој исказ.

Члан 25.

По што председник саслуша сведока, онда ће и државне судије и поротници и државни тужилац и оптужени, а поред овога и његов бранилац, моћи сведоцима да стављају питања преко председника.

Сведок ће се увек усмено саслушати пре но што се његова ранија сведоцба на претресу прочита.

Председник ће моћи забранити државном тужиоцу, оптуженоме и његовом браниоцу, да чине питања, за које он (председник) нађе да су неупутна. Ну због тога, што такво питање не би било од вредности, председник га неће моћи забранити.

Члан 26.

Ако оптужени на главном претресу потпуно призна све, за шта се оптужује, па ако се ни са које стране, па ни од поротника противу тога признања ништа не примети, онда ће престати свако даље испитивање сведока и доказивање.

Члан 27.

При решавању питања о кривици, поротици учествују у саветовању и закључењу као и судије. Уверење своје о томе: је ли оптужени доиста крив, или није крив, црпеће из доказа, који су на главном претресу извиђени и из познавања ствари.

Решавање пак о томе, који се прописи кривичног законика имају применити на дело и околности, које су по укупном закључењу, поротног суда нађене да постоје, као и у случају осуде каква се и колика се казна одредити има, и шта оптуженом служи за олакшавну или отежавну околност, — припада државним судијама без поротника.

Исто тако и питање о накнади штете, ако би се имало уз кривицу решавати, као и о траженим трошковима, решаваће само државне судије.

Члан 28.

Саветовање и гласање бива тајно.

Саветовањем руководиће председник или председавајући судија. Гласаће се по обичним правилима. ~~Два~~ ^{Два} не поротника глас дати, после ^{један} ~~један~~ судије, за тим ~~два~~ ^{један} други поротник ^{и судија} и најпоследне председник или председавајући судија.

Члан 29.

За сваки закључак поротног суда, који би за оптуженога био штетан, потребна је проста већина гласова.

Члан 30.

Поротници и државне судије решавају заједнички само питање о томе, је ли оптужени крив или не, држећи се при томе строго уверења, које су дужни да прибаве из укупног ислеђења и при-

браних доказа, као и познавања ствари. Ну ипак дужни су, да при саветовању покажу своје разлоге, на којима мишљење своје оснивају.

Сва остала питања, у колико то нарочитим одредбама овога закона није другаче наређено, припадају надлежности само државних судија.

Члан 31.

Сваку пресуду и решење суд ће заједно са разлозима написмено ставити и потписом својим одоверити. При саставу разлога у закључењу имаће се на уму и у исто закључење унети оне побуде, које су према члану 27. овог закона државне судије и поротници, при саветовању и гласању за своје мишљење показали.

Одвојена мишљења поротника написмено не стављају се и не потписују.

Члан 32.

Председник или председавајући судија објавиће у јавној седници одлуку у присуству судија и поротника истога дана кад је претрес закључен, па ма у које доба то било.

Састав и објава побуда — цела пресуда — може и за доцније који дан остати, али то не може бити више од седам дана.

Члан 33.

Одлука поротнога суда не вреди, ако би се оснивала на доказима, који на главном претресу нису показани.

Члан 34.

Ако би на главном претресу наступио случај §. 209. крив. поступка и показано дело не би подлежало извиђању и суђењу поротнога суда, онда ће саме државне судије са искључењем поротника дотично кривично дело расправити.

VI. О жалби.

Члан 35.

Противу пресуда и решења поротнога суда моћи ће се жалба изјавити само Касационом суду.

Члан 36.

Жалба се не може оснивати на томе, да на главном претресу изнесени доказ није потпун или да није довољан, па да се за то не може узети ни да је доказано, да је оптужени доиста крив.

Члан 37.

Оптужени, његов бранилац, приватни и државни тужилац могу се у року од пет дана, по саопштењу пресуде, жалити Касационом суду, кад год налазе, да је поротни суд поступио противно одредбама овога закона.

Жалба се подноси суду, који је пресуду изрекао.

Члан 38.

Ако Касациони суд нађе, да је жалба основана, уништиће закључење поротног суда па и цео поступак, ако нађе, да је и овај неправилан, и наредиће ново ислеђење или нов претрес.

У овом случају дело ће извиђати и судити исте судије и поротници, ма да би поротницима рок истекао.

Члан 39.

Ако је жалба на то управљена, да је материјални закон погрешно примењен на дела и околности, за које се по укупном закључењу поротног суда нашло да постоје, онда ће Касациони суд у своме решењу то нарочито исказати и ствар истоме суду вратити, да само друго за-

кључење изрече према ономе и на основу онога, што је признато да постоји.

У оваком случају, и ако нижи суд усвоји примедбе Касационога суда, одредиће нов претрес, на који ће позвати само државног и приватног тужиоца, оптуженога и његовог браниоца преслушати их и другу пресуду изрећи.

Члан 40

И против другог закључења судског под горњим претпоставкама може се жалба изјавити, но само у онолико, у колико се буде тицало новог постуца или новог закључења судског.

VII. Закључна наређења.

Члан 41.

Сва кривична дела, која подлеже суђењу поротнога суда а затеку се непресуђена код првостепених судова, расправиће се по прописима овога закона.

Члан 42.

Поротници по овоме закону имају се избрати најдаље за месец дана, од дана кад овај закон ступи у живот. А до тога времена за суђење узимаће се поротници у овој години избрани.

Члан 43.

За све, што овим законом није друкчије наређено, о делима, која пред поротни суд долазе, вреде наређења крив поступка.

Члан 44.

Овим законом укида се закон о пороти од 21. Октобра 1871. године.

Овај закон ступа у живот од дана кад га Краљ потпише.

Препоручујемо свима нашим министрима, да овај закон обнародују и о извршењу се његовом старају, властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покуравају.

31. Марта 1892. год.
у Београду.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Бели-Марковић с. р.

(М. П)

*Вишо и ставио државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,
М. Кр. Ђорђевић с. р.*

*Председник министарског савета
министар иностраних дела
и заступник*

*министра финансија,
Ник. П. Пашић с. р.*

*Министар грађевина,
П. Велимировић с. р.*

*Министар
унутрашњих дела,
Св. Милосављевић с. р.*

*Министар војни,
ђенерал-штабни пуковник
Д. Ђурић с. р.*

*Министар правде и заступник
министра просвете и
црквених послова
М. Кр. Ђорђевић с. р.*

*Министар
народне привреде,
И. М. Душманић с. р.*

Лист 3. Теш. Број 21.

40. Гв. **ЗБИРКА ЗАКОНА** **Св. 40.**
протумачених и објашњених одлукама Др-
жавнога Савета, Касационога Суда и т. д.
ИЗДАЈЕ ГОЈКО НИКЕТИЋ

ЗАКОН

**О ЗАШТИТИ ЈАВНЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ПО-
РЕТКА У ДРЖАВИ**

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1. Кнез Милана 1.
1921.

ЗАКОН

О ЗАШТИТИ ЈАВНЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ПОРЕТКА У ДРЖАВИ

од 2. августа, 1921. год.

Чл. 1. — Као злочинство у смислу Казненог Законика сматраће се и ова дела:

1.) писање, издавање, штампање, растурање: књига, новина, плаката или објава, којима се иде на то, да се ко потстрекне на насиље према државним властима предвиђеним Уставом или у опште да се угрози јавни мир или доведе у опасност јавни поредак. Ово важи и за сваку писмену или усмену комунистичку или анархистичку пропаганду или убеђивање других да треба променити политички или економски поредак у држави злочином, насиљем или ма којом врстом тероризма;

2.) организовање, потпомагање или постајање чланом каквог удружења, које би имало за сврху пропаганду комунизма, анархизма, тероризма или удружења за нелегално и непарламентарно приграбљивање власти као у опште оно што се садржи у предњој тачки;

3.) издавање под закуп или ма у којем виду уступања зграда или простора за скупљање лица, којима би био циљ припрема или рад за остварење чега од онога, што је изложено у горњим двема тачкама, ако је онај, који је зграду или просторије уступио, знао нашта ће се оне употребити;

4.) организовање, здружавање или пропаганда, којима се иде на то, да се проузрокује војна побуна, метеж или незадовољство код војника или да се грађани или војници не одазивају својим војним дужностима или да се омета, отежава или ограничи производња, поправка или пренос војног материјала или снабдевање војске за њене потребе као у опште свака пропаганда против установе војске, као и свака припрема, покушај или извршење у циљу да се поруше или пониште објекти, који служе

јавном саобраћају, јавним инсталацијама и потребама;

5.) стављање у везу са каквом личношћу или каквим друштвом у иностранству у циљу добијања какве помоћи отуда ради припреме за револуцију или насилну промену садашњег политичког стања у земљи или другог чега у предњим тачкама предвиђенога, као и свако помагање кога иностранога листа или друштва од стране некога са територије наше Краљевине, кад то лице или друштво раде против уређења, поретка или јавнога мира наше државе;

6.) производња или прикупљање оружја, оруђа, справа или експлозива ради којег од напред споменутих циљева, као и свако прикривање тих предмета;

7.) припрема, покушај или извршење убиства на кога органа власти или политичке личности.

Дела из Чл. 1. увек су злочини, без обзира на досуђену казну, — те према томе увек повлаче притвор у смислу § 131. Крив. Суд. Пост.

Чл. 2. — Ко учини ма које од кривичних дела изложених у Члану 1. овога Закона, каз-

ниће се смрћу или робијом до 20 година. Предмети кривичног дела конфисковаће се.

Они који знају да се припремају злочини изложени у Члану 1. па о томе на време не известе државну власт, казниће се робијом до 20 година.

У циљу бржег и лакшег утврђивања кривице допуштено је надлежним властима да претрес врше и ноћу, ако то захтева прека потреба.

Робија би сама по себи дошла као казна увек, кад год смртној казни не би имало места примени.

Према ал. 1. Чл. 9. Устава, смртна се казна не може установити за чисто политичке кривице.

И онда, кад би се претрес имао вршити ноћу, мора бити извршен на начин одређен ал. 5. Чл. 11. Устава.

Види §. 51. Казн. Зак.

Чл. 3. Државна политичка власт тражиће од најближег команданта војску ради одржања јавне безбедности кад год се покаже да у којем конкретном тежем случају нису зато довољни њени органи личне и имовне безбедности.

Ближе одредбе о начину употребе војске прописаће Министарски Савет.

Види Чл. 123. Устава.

Чл. 4. Кад се у какву општину или срез пошаље војска услед угрожене безбедности, онда ће становништво те општине, односно среза, бити дужно, да из својих средстава, свака кућа према свом имовном стању, храни и снабдева војску. Прибирање потребних намирница врши, под руковођењем и надзором државне и полицијске власти, општинска власт и у укупном износу уредно и на време предаје војној власти.

И други трошкови, које би држава учинила услед ове употребе војске, падају на становништво, но, ако се ред убрзо поврати, да се становништво ослободи плаћања накнаде тих трошкова и да они падну на терет државне касе, као и да се становништву врати оно што је за војску дало.

Они, који би због дела, којим је изазвана употреба војске, били осуђени на казну, дужни ће бити накнадити становништву и држави учињене издатке око употребе војске.

Види Чл. 37 Устава.

Чл. 5. На захтев Министра Унутрашњих Дела, Министар Војни и Морнарице одобриће да потребан број војника пређе у жендармеријску службу и тамо одслужи свој рок.

Чл. 6. — Лица, која у скитњи, пијанчењу или блудничењу проводе време а не могу доказати да се на поштен начин издржавају, казниће се због тога затвором до три месеца, а осим тога, као лица морално посрнула и склона вршењу кривичних дела, могу бити упућена и после издржане казне у завод за принудан рад.

Малолетна лица, ако не би била осуђена на казну, упућиваће се у завод за васпитавање у којем тако лице може остати највише пет година, ако није навршило 16 година живота, иначе до пунолетства.

Министар Правде овлашћује се да донесе уредбу о поступању за случајеве упућења оваквих лица у заводе за принудан рад или у завод за васпитање и морално поправљање малолетника.

Чл. 7. — Ко распрскавајуће материје или справе или оруђа потребна за њихово справ-

љање гради или другога упућује како да их начини, набави, чува или их другоме продаје, ма да зна или мора држати да су све оне одређене да се употребе за извршење каквог злочинства, поред оних побројаних у Члану 1., казниће се робијом.

Дакле, извршење ма каквог злочинства, а не само оних побројаних у Чл. 1.

Чл. 8. Ко је овлашћен да држи распрскавајуће материје па овим рукује противно постојећим правилима и наредбама надлежних власти и с тиме проузрокује какву штету или опасност по имовину, живот или здравље других, казниће се робијом а у особито лаким случајевима затвором.

Чл. 9. Ко се огреши о постојеће законске прописе и наредбе о производњи, увозу и продаји барута, динамита, ватреног оружја и других распрскавајућих материја, казниће се новчано од 10.000 до 100.000 динара према величини кривице и своје имовном стању.

Ову новчану казну може суд изрећи и у свима случајевима Чл. 7. и 8. овога Закона,

поред тамо предвиђених казни, ако нађе да је то у интересу одржања јавног поретка.

Види Правилник о производњи, продаји у увозу барута, динамита и осталих експлозива и распрскавајућих смеша, оружја и муниције од 25. августа, 1920. год.

Чл. 10. Државни чиновници и службеници радници војне администрације, службеници самоуправних тела, који појединачно, у већем броју или укупно престану вршити своју службу у циљу штрајка, казниће се затвором а потстрекачи и коловође и новчано до 10.000 динара.

Истом казном казниће се и она лица, која саботажом или пасивном резистенцијом ометају правилан ток поверене им службе или рада.

Види Уредбу о поступању у случајевима нереда, штрајка и побуне на железницама у Краљевини од 15. децембра, 1920 год., — и Уредбу о поступању у случајевима нереда, штрајка, и побуне на рудницима у Краљевини од 24. децембра 1920. год.

Чл. 11. — Лица, која покушају спречити друга лица да раде, казниће се затвором до 6

месеци, ако њихова радња не пређе у какво теже кривично дело.

Ако се оваква лица на позив власти одмах не разиђу с места где су се недопуштено скупили, казниће се затвором до годину дана и новчано до 3000 динара.

Чл. 12 — Ко на јавним зборовима, у отвореним или затвореним просторима или иначе ма где, носи или износи ма какве знаке, заставе или натписе, као знак позивања или потстрекавања да се створи јавно мишљење да постојећи правни поредак треба заменити другим, путем преврата, рушењем приватне својине или уништајем јавнога мира, казниће се затвором најмање годину дана или новчано до 50.000 динара или обема казнама.

Чл. 13. — Само учествовање при манифестацијама из предњегга члана против организоване државне власти, казниће се затвором до годину дана или новчано до 3000 динара или обема казнама.

Чл. 14. — Ако је надлежна власт забранила какву манифестацију против државне власти

или иначе какву другу манифестацију противну државним интересима, сви учесници, који се на позив власти одмах не растуре, казниће се затвором најмање годину дана а коловође и наговарачи да се манифестација не растури и новчано до 5000 — динара.

Чл. 15. — Државна управна власт кад утврди да је какво удружење (синдикална организација или друга) променуло свој законом допуштени циљ или отпочело тајно или јавно да се бави другим недопуштеним или противзаконим агитацијама или пословима, растуриће такво удружење.

Против овога решења о растурању удружења његови законски представници имају право жалбе у року од три дана првостепеном суду. Против решења првостепеног суда може се у истом року изјавити жалба Касационом Суду,

Законски представници овако растуреног удружења, казниће се за недопуштени рад затвором најмање годину дана и новчано 5000.— динара, у колико овде нема тежег кривичног дела.

Чл. 16. — Кад оптужени у смислу Чл. 46.

Срп. Зак. о Штампи буде позват ради саслушања, па се крије, побегне или га у опште нема у месту пребивања за три дана од судског позива и то се констатује званичним извештајем надлежне власти, суд неће у будуће позивати таквог оптуженог преко „Службених Новина“ нити му преко њих вршити икаква саопштења, већ ће се све судске одлуке, које му се имају предати, прилепити на дом његовог последњег становања или пословног бављења, као и на судску таблу и оне ће се сматрати за пуноважне у погледу рачунања рокова.

Несумњиво је, да се овај скраћени поступак односи само на дела из Чл. 1. учињена путем штампе.

Види Чл. 46. Зак. о штампи.

Чл. 17. — С обзиром на наређење Члана 20. овог Закона имаће се у будуће сматрати, да је наређење Члана 58. одељак 1. Срп. Закона о Штампи као и покрајинских Закона о штампи престало важити у колико се односи на кривице по овом Закону.

За кривице из Чл. 1. учињене путем штампе, вреди овај Закон, а не Закон о штампи.

Закон о штампи: Чл. 58. Одредбе кривичног законика у §§. 47. а. 70. а., 103., 104., 91. б., 91. в., 91. г., 207. тач. 1., 207. б., 209., први став §. 212., §§. 213., 214., 218., 357. тач. 2., 3., и 4.; §§. 358., 359. тач. 3. и §. 363, као и све друге законске одредбе, прописима овога закона противне, не вреде за кривице учињене штампом или другим средствима јавности побројаним у Чл. 5. овога Закона.

Чл. 18. — Не могу вршити никакву јавну службу или функцију нити бити народни посланици нити часници самоуправних тела они, који припадају комунистичкој партији или у опште каквом удружењу, које је овим Законом забрањено. Ово се односи и на службенике приватних установа, које имају извесне нарочите привилегије од стране државе а који службеници припадају комунистичкој странци.

Лица, која сада врше предње функције разрешавају се истих по ступању на снагу овога Закона.

Чиновници и јавни службеници, који би са овога разлога били разрешени од дужности могу се противу решења Министровог жалити

Државном Савету. Примљена жалба не обуставља извршење решења.

Према овоме оваква лица не могу вршити ни функције поротника, старатеља (малолетних и под старатељство стављених), општинских часника и т. д.

Спорно би било да ли би се квалитет адвоката, приватног лекара, приватног инжињера и т. д., сматрао као јавна функција у смислу овога законскога прописа.

Чл. 19. — За сва кривична дела по овоме Закону судиће редовни државни судови по слободном судијском уверењу и судиће их као хитне предмете пре свију других кривичних дела.

Општи део Казненог Законика за Краљевину Србију (§§. 1.—81. закључно) примењиваће се у свему на сва кривична дела по овоме кривичном закону. Ну, изузетно од §. 58. Казненог Законика за Краљевину Србију, кривац ће се моћи осудити на смрт за злочин учињен по овоме Закону, ако је у времену учињеног дела имао пуних осамнаест година живота.

Види §§. 1.—81. Казн. Зак.

Чл. 20. — Све овоме Закону противне одредбе из општег Казненог Законика и других

споредних казнених закона као и Закона о штампи, Закона о удружењима и зборовима и других закона неће се примењивати у колико су овоме Закону противне све дотле, докле овај закон буде важио.

Разуме се само у онолико у колико се то тиче кривичних дела из Чл. 1. овога Закона.

Чл. 21. — Закон овај ступа у живот од дана кад га Краљ потпише а обавезну снагу добија кад се обнародује у „Службеним Новинама.“

Препоручујемо нашем Министру Унутрашњих Дела да овај Закон обнародује, а свима нашим Министрима да се о извршењу његову старају, властима, пак, заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покуравају.

Закон је обнародован у Бр. 170. А. Службених Новина од 3. августа, 1921. год.

Уведено у нови инвентар бр. ~~1976~~
јануара 1942 год.
Београд.

ПРАВИЛНИК

О

ДАВАЊУ ПОМОЋИ И ПОЗАЈМИЦА

ИЗ ЧИСТОГ ПРИХОДА

ДРЖАВНЕ КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ

Овај Правилник обнародован је у 41. броју „Службених Новина“
од 23. фебруара 1922. године.

ДРЖАВНА ШТАМПARIЈА
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
БЕОГРАД — 1922

ПРАВИЛНИК

О

ДАВАЊУ ПОМОЋИ И ПОЗАЈМИЦА

ИЗ ЧИСТОГ ПРИХОДА

ДРЖАВНЕ КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ

Члан 1.

На основу чл. 5. Закона о установљењу и уређењу Државне Класне Лутрије, Министар Пољопривреде прописује овај Правилник о давању помоћи и позајмица из чистог прихода Држ. Класне Лутрије.

Члан 2.

Државна Класна Лутрија сходно чл. 3. и 11. Закона о установљењу и уређењу Државне Класне Лутрије извештаваће Министра Пољопривреде о величини остатка чистог прихода сваког кола срећака подnoseћи му уједно и свој биланс (закључне рачуне) Рачун Изравнања са Рачуном Губитка и Добитка за дотично коло срећака односно за дотично полгође.

Члан 3.

Овај остатак чистог прихода сваког кола срећака ставља се према чл. 11. Закона о установљењу и уређењу Државне Класне Лутрије на расположење

Министру Пољопривреде на текући рачун Министарства Пољопривреде и из њега ће се чинити исплате по наређењима Министра Пољопривреде издатим на основу решења Министарског Савета. Рачун о овоме има се водити тако, да се може видети колико износи укупно и колико посебице готовина намењена на сваки од четири циља изложена у тач. а., б., в. и г. чл. 11. Закона о установљењу и уређењу Државне Класне Лутрије. С тога ће текући рачун Министарства Пољопривреде бити подељен на четири подрачуна. Налог Министра Пољопривреде за исплату, мора садржавати име подрачуна на терет кога се исплата има да изврши.

Члан 4.

У сразмери означених процената у тач. а., б., в. и г. чл. 11. Закона о установљењу и уређењу Државне Класне Лутрије, Државна Класна Лутрија ће суму остатка чистог прихода од сваког кола срећака којом располаже Министар Пољопривреде расподелити на дотична четири подрачуна у исто време кад шаље Министру Пољопривреде извештај по чл. 2. овог Правилника.

Члан 5.

Процент одређен на унапређење ратарства и сточарства и осталог што спада у ове привредне гране (чл. 11. Закона о установљењу и уређењу Државне Класне Лутрије) има се употребити:

1. На ширење пољопривредних знања: штампањем списка пољопривредне садржине за народ и школе; приређивањем практичних предавања и курсева за сеоске младиће, учитеље и свештенике; оснивањем домаћичких и специјалних пољопривредних школа и помагањем појединаца ради специјализирања у појединим пољопривредним и ветеринарским

гранама као и одашиљањем школованих пољопривредника ради проучавања извесних питања по струци пољопривредној или од опште народно-економскога значаја,

2. На помагање приређивања изложба пољопривредних производа и прерада и на награде излагачима за најбоље изложене предмете;

3. На набавку приплодне стоке, семена и савршенијих справа и машина, којима се утиче на унапређење и подстицање што веће и боље производње или прераде пољопривредних производа

4. На издавање премија добрим одгајивачима стоке и за напредније начине рада по струци пољопривредној у циљу веће и боље производње или прераде пољопривредних производа по расписаном стечају од стране Министарства Пољопривреде, или Пољопривредног Удружења које ради на унапређењу пољопривреде;

5. На утакмице у раду савршенијим пољопривредним справама и на награде такмичарима, па било да ове приређује Министарство Пољопривреде или које пољопривредно удружење;

6. На награде и подстицање рационалног подизања воћних и лозних расадника, подизање воћњака, подизање винограда на америчкој подлози, подизање винограда од домаће лозе на живом песку као и на проучавање нових метода за ове производње;

7. На распростирање бољих сушница за воће и справа и машина за остале начине прераде воћа и грожђа;

8. На сузбијање биљних болести и штеточина;

9. На испитивање и спречавање заразних болести код стоке, као и на њихово сузбијање;

10. На оснивање и помагање разних произвођачких, прерађивачких и продајних земљорадничких.

задруга: млекарских, виноградских, воћарских, ратарских, сточарских, пчеларских, уљарских, рибарских и т. д.,

11. На оснивање и помагање дечијих пољопривредних клубова и на прерађивање изложба пољопривредних производа тих клубова, и

12. На приређивање и помагање пољопривредних екскурзија у земљи и на страни.

Члан 6.

Процент одређен за указивање помоћи Земљорадничким Задругама и Пољопривредним Удружењима (чл. 11. б. поменутог Закона) распоређиваће се на основу представке Задруга односно Савеза или Пољопривредних Удружења пошто се предходно добије мишљење надлежног Одељења Министарства Пољопривреде.

Члан 7.

Процент одређен на унапређење заната 15% и мале пољопривредне и кућевне индустрије 15% (чл. 11. в. поменутог Закона) има се употребити:

1. на награђивање предавања и списа којима се шири занатска вештина и истиче наша мала пољопривредна и кућевна индустрија;

2. на помагање стручних, савремених дневних и вечерњих занатско-индустријских школа, школа кућевне индустрије, занатско-трговачких дневних и вечерњих школа, женских радничких школа, обуке земљорадника домаћој радиности, практичних курсева као и на помагање питомаца ради изучавања заната на страни према нашим приликама;

3. на помагање приређивања занатских изложба и награђивања излагача за најбоље рукотворине

4. на набавку занатског алата за малу пољопривредну и кућевну индустрију сиромашним а добрим занатлијама,

5. на помагање, свега што ратарству и сточарству ствара погодбе за њихов бољи развитак, било тиме што им пружа средства за производњу или што им прерађују њихове сировине или што иде у прилог боље каквоће и вредности пољопривредних производа и отварању тржишта за те производе;

6. на техничка проучавања у циљу унапређења занатске производње; и

7. на приређивање и помагање занатских екскурсија у земљи и на страни.

Члан 8.

Процент одређен на давање помоћи појединцима (чл. 11. г. поменутог закона) давање се онима, који већ показаним резултатом у својој производњи или занатској вештини пружају несумњиве доказе о корисности својих предузећа или који својом стручном спремом обећавају повољан успех, као и онима, који прерађују сировину по неком новом и корисном начину, или који у област земаљске привреде уносе такву производњу или прераду, која је дотле била сасвим непозната, а даје доказе о несумњивим користима по земљу и народ.

Члан 9.

На издавање помоћи за унапређење ратарства и сточарства по чл. 5. овог Правилника Министар Пољопривреде одређује почетком сваке године према одлуци конференције начелника стручних Одељења колико се процената чистог прихода Класне Лутрије има те године да употреби на помагање

појединих грана пољопривреде које су предвиђене чланом 5. овог Правилника и ту своју одлуку саопштава надлежним Одељењима, стављајући им у дужност да у границама тога кредита чине потребне предлоге.

Члан 10.

Издавање помоћи за унапређење заната по чл. 7. овог Правилника вршиће се на основу предлога Министра Трговине и Индустрије, коме ће се и молбе примљене у Министарству Пољопривреде слати на мишљење.

Административно Одељење Министарства Пољопривреде извештаваће благовремено Министарство Трговине и Индустрије колико износи сума одређених 30⁰/₀ у чл. 11. в. као и сума од 4⁰/₀ у чл. 11. под г. Закона о установљењу и уређењу Државне Класне Лутрије.

Члан 11.

Издавање помоћи појединцима или Удружењима по чл. 8. овог Правилника, даваће се у виду позајмице без интереса. Позајмице ове не могу се давати лицима која су под стечајем.

Позајмица се даје на залогу непокретног имања или хартије од вредности или робе или банковних гаранција (гарантна писма) или меница са најмање два озбиљна потписа или на сигурну личну обавезу са јемством два грађанина која имају непокретног имања, али у сваком случају под условом, да се позајмљена сума врати у уговореном року, који може бити од пола године па највише до пет година од дана примљеног зајма.

Члан 12.

Правни референт Министарства Пољопривреде провериће како са материјалне тако и са формалне

стране примљене обавезе, ставити обезбеду на заложено дужниково имање ако томе има места и у своје време у року тражити наплате од дужника. Он може од дужника да тражи наплату и пре времена, ако овај у року од 6 месеца по примљеној помоћи није отпочео рад на предузећу али ако би рад обуставио за дуже време од године дана.

Члан 13.

Враћене суме дате као помоћ уносе се у корист дотичног рачуна Министарства Пољопривреде код Класне Лутрије из кога су биле раније изузете.

Члан 14.

Сви који траже помоћ из чистог прихода Држ. Класне Лутрије, имају се обраћати молбом Министарству Пољопривреде (Административном Одељењу) а оно их шаље надлежним Одељењима односно Министарству Трговине и Индустрије на даљи рад.

Административно Одељење по предлогу надлежних Одељења односно Министарства Трговине и Индустрије спрема све одлуке о подели помоћи и зајмова и подноси их на решење Министру Пољопривреде и спрема решење за Министарски Савет Исто тако и сва доцнија преписка као и преписка о враћању зајмова иде преко Административног Одељења Министарства Пољопривреде.

Налогe за повраћај новца каси Класне Лутрије а у корист рачуна Министарства Пољопривреде издаје такође Административно Одељење означавајући дотични рачун.

Члан 15.

Сва решења по предметима за издавање помоћи или позајмица из остатка чистог прихода

Државне Класне Лутрије по овоме Правилнику као и извештаје Државне Класне Лутрије о њиховом извршењу достављаће Административно Одељење Министарства Пољопривреде у овереном препису Рачуноводству истог Министарства, које ће у својим рачунским књигама отворити све потребне рачуне и подрачуне у смислу одредаба овог Правилника и ове ради потребне контроле водити тако, да се из њих може увек видети стање остатка чистог прихода Државне Класне Лутрије који је стављен на расположењу Министру Пољопривреде као и стање учињених издатака на име помоћи или позајмице из овог прихода.

Осим тога Рачуноводство Министарства Пољопривреде чуваће сва оригинална документа која се односе на издате позајмице из чистог прихода Државне Класне Лутрије и водиће строго рачуна о њиховим роковима и условима за наплату у споразуму са правним референтом Министарства Пољопривреде.

На крају сваке рачунске године Рачуноводство ће подносити Министру Пољопривреде прегледан рачунски извештај о стању остатка чистог прихода Државне Класне Лутрије, који му је стављен на расположење о његовој употреби и о стању учињених помоћи и позајмица по овоме Правилнику.

Члан 16.

Правилником овим замењују се Правила о давању помоћи из чистог прихода Државне Класне Лутрије од 15. децембра 1920. год. бр. 23836.

Бр. 1726.

23. јануара 1922. год.
у Београду.

Министар Пољопривреде
Иван Пуцељ, с. р.

4

ПРЕГЛЕД НОВИХ КЊИГА

1. СРБИЗМИ У ГРЧКОМ И ЛАТИНСКОМ
Слободан Филиповић
Београд: Пешић и синови, 2010.
2. ЗА СВЕЧОВЕЧАНСКУ ЗАЈЕДНИЦУ:
ДИМИТРИЈЕ МИТРИНОВИЋ
Душан Пајин
Београд: Пешић и синови, 2016.
3. ИСТОРИЈА ИЗА ПРИПОВЕСТИ: ЕСЕЈИ О ЈУГОСЛАВИЈИ
Петер Хандке
Нови Сад: Прометеј: Српско народно позориште;
Београд: Радио-телевизија Србије: Штампар Макарије, 2020.
4. BELLADONNA
Даша Дрндић
Нови Сад: Културни центар Новог Сада;
Кикинда: Партизанска књига, 2021.
5. ГРАНЦ
Владимир Булатовић
Кикинда: Партизанска књига, 2021.
6. ГРАВИТАЦИЈЕ
Сенка Марић
Кикинда: Партизанска књига, 2021.
7. ЊЕНО НАГО ТЕЛО И ДРУГЕ ЧУДНЕ ПРИЧЕ
Христос Астерију
Кикинда: Партизанска књига, 2021.
8. ПОНОВО ОСУЂЕН
Фатос Љубоња
Кикинда: Партизанска књига, 2021.
9. ПРАЋЕРКА: КАКО САМ НАУЧИЛА СРПСКИ
И ПРЕСТАЛА ДА СЕ ПЛАШИМ
Ивана Булатовић
Кикинда: Партизанска књига, 2021.
10. PUNK IS DEAD
Томаж Космач
Кикинда: Партизанска књига, 2021.

11. РУДИ
Немања Јовановић
Кикинда: Партизанска књига, 2021.
12. САМИ
Маринко Кошчец
Кикинда: Партизанска књига, 2021.
13. ВОК ОН! : МАНИФЕСТ РАЗДРАГАНОГ ПЕСИМИЗМА
Угљеша Шајтинац
Кикинда: Партизанска књига;
Сомбор: Сомборски књижевни фестивал, 2021.
14. ЗДРАВО ДРУЖЕ НЕДОСТАЈАО СИ НАМ
Ричард Овејн Робертс
Кикинда: Партизанска књига, 2021.
15. ХУ ИЗ ХУ ИН ГЛОБАЛИЗЕЈШН: ПОЛИГРАФИЈА ПАТОЛОГИЈЕ
ГЛОБАЛИСТИЧКОГ УМА И НОВО ЧИТАЊЕ ИСТОРИЈЕ
КУЛТУРА И ЦИВИЛИЗАЦИЈА У ПОТРАЗИ ЗА ИСТИНОМ О
„ИСТИНИ”
Михајло Миња Л. Ђорђевић
Београд: Пешић и синови, 2015.

ПРЕПОРУЧУЈЕМО

1. Вероник Берген: **ИЛИ ДА СЕ СПАСУ СВИ, ИЛИ НИКО** / Београд: Геопоетика издаваштво, 2021.

Преузето са сајта:

<https://geopoetika.com/o-knjizi/1763/ili-da-se-spasu-svi-ili-niko>

У новом роману Вероник Берген редом се појављују знаменити пси: Луканикос, „устанички пас” из дана великог протеста против строгих мера штедње у Грчкој, затим Блонди, Хитлеров немачки овчар, Лајка, животиња жртва свемирских освајања, па пас из племена Јаномами који се бори против истребљивања амазонских Индијанаца, те пси Марије Антоанете. Као приповедачи и сведоци људске лудости, они промишљају будућност наше врсте кроз њену прошлост. Да ли би сви требало да буду спасени? Или ико уопште?

„Раскошна књига, црвено-црна – пуна енергије, гнева и хумора, ова приповест приказује човечанство и космос на начин убедљив и жесток; Вероник Берген је инвентивна и поетична у изразу, лексика јој врца од маште, а дар јој је неисцрпан.”

Жанин Пак ле Карне

„Од Блонди, Хитлерове мезимице која страда од цијанида, до Пиријевих хаскија, мученика у освајачком походу на Пол, преко Мопса, миљеника Марије Антоанете, и четвороножних хероја из наполеоновских ратова – сви ти пси, вођени пером Вероник Берген, износе једну неочекивану, здраву визију историје. Која кулминира у тренутку кад људски род ишчежава, како ауторка поентира. (...) Ако вас занимају немогуће ствари, немојте пропустити необичан и леп роман Вероник Берген.”

Алан Никола, *Imanite*

2. Александар Генис: **КОЖА ВРЕМЕНА. КЊИГА ПРОМЕНА** / Београд: Геопоетика издаваштво, 2021.

Преузето са сајта:

<https://www.geopoetika.com/o-knjizi/1762/koza-vremena>

„Позната је древна клетва, која се приписује Кинезима: *Желим ти да живиш у време промена!* Рекло би се да је она сада изгубила смисао, јер се у наше време промене одигравају свуда и свима. Александар Генис суптилно и пажљиво настоји да те промене забележи у својој новој књизи... Поднаслов књиге је директно упућивање на *Књигу промена*, стари кинески текст за прорицање, сачињен од хексаграма. Тако и Генис пред читаоцем ређа своје хексаграме: шта је било, шта је сада и шта ће бити.... Он говори о променама које се одигравају како у америчком, тако и у руском свету. У нечему су те промене сличне, у нечему различите. Јер су и ти светови врло различити. Али, како је једном рекао Милорад Павић, *Генис види Русију из Америке, а Америку из Русије – кроз Кину*. Изненађујуће је, каже Генис, то што *док посматрам долазак будућности, не престајем да се чудим улози коју у свим променама игра прошлост. Прогрес је вуче за собом, оживљава архаичност и чини је модерном.*”

Наталија Колесникова, часопис *Читамо заједно*, децембар 2020.

„Блага самоиронија је Генисов лични ауторски стил. Чини ми се да је тај стил управо оно што је потребно савременом младом читаоцу. Дала сам ученицима десетог разреда да после диктата анализирају одломке из ове књиге и – *упалило* је, било је савршено! Желите ли да подстакнете тинејџера да чита? Потурите му *Кожу времена...*”

Анонимна читатељка, 2020.

„Од времена кад ме је *Геопоетика* упознала са српским читаоцима, не престајем да се радујем сваком сусрету с њима. У читавом свету, укључујући домовину мог језика, нисам имао прилике да одговарам на тако сложена питања, да примам тако суптилне комплименте и будем у тако срдачном и захтевном друштву. Захваљујући вама, пријатељи, добро сам запамтио две српске речи: *хвала* и *живели!*”

Аутор, Њујорк, август 2021.

3. Мирча Елијаде: **МЛАДОСТ БЕЗ МЛАДОСТИ: РОМАН** / Београд: Геопоетика издаваштво, 2020.

Преузето са сајта:

<https://www.geopoetika.com/o-knjizi/1714/mladost-bez-mladosti>

„Филм *Младост без младости*, о старијем професору који због свог мистериозног подмлађивања бива мета нациста, у време Другог светског рата, љубавна је прича обавијена мистеријом... Очарао ме је главни лик приче, Доминик Матеј – полимат, лингвиста, познавалац санскрита и стручњак за компаративну религију, баш као што је био и сам Елијаде...

Нисам снимао скоро десет година. Као што бива, у младости сам желео да снимим ауторске филмове, уметничке филмове, експерименталне филмове – све те врсте филмова које нико не би желео да финансира. Схватио сам да нешто могу да научим од своје ћерке Софи је, која је отишла у Јапан и, радећи на младалачком филму у герилском стилу, направила *Изгубљене у преводу* како је она хтела. Узбудила ме је помисао да бих можда могао и ја да снимим филм у *младалачком герилском стилу*. Био сам сигуран да то још могу. Схватио сам да бих, попут Доминика Матеја, могао себи да приграбим слободу која је повезана с младошћу, и заједно са том шансом поново да постанем млади филмски стваралац.”

Френсис Форд Копола, из *Поговора*, 2007.

„Велики филмски редитељ је *под старе дане* себи приграбио Елијадеову идеју да се поигра са више но филозофском темом употребе времена; учинио је то дословно, желећи да буде пишчев јунак у сопственом животу. И успео је: подмладио се, у стваралачком смислу, као главни лик романа и направио младалачки филм – паралелу књижевном делу. Отуд и обрт – отац је учио од ћерке!

А роман је дрска илузија повратка у младост средствима маште и литературе, оригинални *казан* Запада и Истока, фантастике, мистике, историје, лингвистике, упоредне религије, мрака нацизма, љубави... *закуван* прошлошћу, садашњошћу и будућношћу. Све би била сјајна игра да нема смрти. А има је. Дакле, смртна игра. Пре но игра смрти или игра са смрћу. Роман вредан имена аутора.”

В. Бајац, 2020/21

4. Бора Ћосић: **БЕЗ: РОМАН** / Београд: Лом, 2021.

Преузето са сајта:

<https://www.portalnovosti.com/raskos-redukcije>

Новела *Без* броји стотинак страница, што је последњих деценија Ћосићева омиљена „наративна екстензија”. Њезину основу чине парафразе и екфразе. У фокусу су аутори, писци и редитељи и властите књиге, што је све уредно пописано на крају ауторовог поговора, „Промеморија”, као откривене *ars poeticae*. И позамашан текст може се написати у чему аутор греша верујући да следи себи задата начела, а где је све остао пажљив и доследан у њиховој примени. Рецимо, почетна намера била му је да своју новелу назове „Ништа”, због одсуства догађаја, међутим она врви од обиља догађаја, колико год били успутни и тривијални, али су сви сведени на један приказ или једну кратку сцену.

Отуда је новела *Без* својеврсна „књига приказа”, али за разлику од оног сажетог Мехмединовићевог ликовног дневника из САД, Ћосићева књига је вишеструко артифицијелна, полазећи највише од радова америчког сликара Едварда Хопера, редитеља Бергмана, Буњуела и Бекета и бројних светских литерарних класика. Тим приказима промиче још веће мноштво неименованих ликова који се највећим делом појављују само ту, у тој јединој сцени, производећи рецепцијски ршум и отпор у глави читалаца: најпре да их уочи и разликује једне од других, а онда да их промптно остави иза себе, јер их више неће срести.

Дају се детектовати два пола ефеката ове приповедне „монтаже атракција” Боре Ћосића (да, унета су и чувена Ејзенштајнова колица која каскају низ степениште). Један пол чини меланхолија, сакривена иза главињања усамљених и сувишних људи. Други ефекат, у другој половини новеле, можемо одредити као гротескан, где ликови ступају као у неком лудом и забавном апсурду, весељу које не застрашује иако сугерише нешто зачудно, па и сумануто...

...Дубока подељеност у читалачком доживљају новеле *Без* није тек последица неизграђене или напуштене фабуле, већ поетичког концепта који поступку редукције и фрагменту даје приоритет у односу на потпуност целине. Отуда наклоност према повременој филигранској мајсторији занатлијског рада и равнодушна затеченост пред пастишираним огољавањем света сведеног на расуте фрактале.

Саша Ћирић

5. Самјуел Бекет: **МАРФИ: СА КОМЕНТАРИМА** / Београд: Лом, 2020.

Преузето са сајта:

<https://lombooks.com/shop/nekategorizovano/marfi/>

Један од најистакнутијих авангардних писаца XX века рођен је у Ирској, 13. априла 1906.

Прославио се драмом *Чекајући Годоа* (1952). Писао је и на енглеском и на француском.

Марфи (1938) је његов први роман, Бекет каквог не познајемо довољно, и без кога се не може у пуној мери разумети читаво његово дело. Током тридесетих, Бекет је проналазио своју технику и себе као писца; све што је написао била је припрема за *Марфија*, који је кулминација ове прве фазе Бекетовог стваралаштва. У *Марфију* су садржане све Бекетове теме, и ово дело представља полазну тачку за касније романе – „Вот” (1953), „Молоа” (1951), „Малон умире” (1951), „Немушто” (1953), „Како је то” (1961), „Мерсије и Камије” (1970), као и бројне позоришне комаде. Бекет је од 1938. живео у Паризу.

Марфи је комедија апсурда, у традицији која иде од Сервантеса и Раблеа до Џојсовог *Уликса*, одраз литературе коју је Бекет читао тридесетих, као и његовог живота у Лондону, где се и одвија радња романа, једним делом на психијатријској клиници. Ово пре свега егзистенцијалистичко дело има и љубавну причу, оно је и сатира, портрет Бекетовог живота у младости, где је главни јунак умногоне сам Бекет. Дилан Томас је био међу првима који је похвалио књигу, посебно њену непредвидљивост. *Марфи* почиње сценом у којој је јунак романа везан за столицу за љуљање.

„Седео је тако на својој столици јер је уживао у томе! То је пре свега пружало уживање његовом телу, задовољавало му је тело. Затим му је ослобађало дух. Јер све док му тело није смирено, није могао да живи у свом духу, како је описано у шестом поглављу. А живот у духу пружао му је уживање, такво уживање да уживање није било права реч...

Љуљање је постајало све брже и брже, све краће и краће, пресијавање је нестало, извикивање напољу је нестало, тело ће му се ускоро смирити. Већина ствари под месецом постајала је све спорија и спорија, а онда стала, љуљање је било све брже и брже, а онда стало. Тело ће му се ускоро смирити, ускоро ће бити слободан.”

„Марфи”

6. Олдус Хаксли: **ВЕЧНА ФИЛОЗОФИЈА = PHILOSOPHIA PERENNIS** / Београд: Metaphysica, 2020.

Преузето са сајта:

<https://metaphysica.rs/knjiga/vecna-filozofija/>

Нови поглед на свет, који се заснива на духовним учењима мистичке филозофије истока и запада. Оно што се, као црвена нит, провлачи кроз сва учења свих времена, јесте духовно јединство индивидуе и целине, човека и Бога. Дело које нас инспирише.

Знање је функција бића. Кад постоји промена у бићу сазнаваоца, постоји и одговарајућа промена у природи и квантуму знања. На пример, биће детета се растом и образовањем мења у биће човека; међу резултатима те промене присутна је и револуционарна промена у начину, квантитету и карактеру сазнавања. Како јединка расте њено знање постаје концептуалније и систематичније по облику, а њен чињенични, утилитарни садржај значајно се повећава. Али противтежу тим добицима чини извесно опадање способности непосредног схватања – што се испољава у отупљивању и губитку интуитивне моћи. Обратите, такође, пажњу на промену коју научник може да произведе у свом бићу механички, то јест употребом алатки. Опремљен спектроскопом и телескопом од петнаест сантима, астроном, кад је у питању вид, постаје надљудско створење, те, како бисмо и очекивали, знање које има то надљудско створење врло је различито по квалитету и квантитету од знања које може стећи научник што гледа у звезде немодификованим, обичним људским очима.

7. Угљеша Шајтинац: **ВОК ОН! : МАНИФЕСТ РАЗДРАГАНОГ ПЕСИМИЗМА** / Кикинда; Сомбор: Партизанска књига; Сомборски књижевни фестивал, 2021.

Преузето са сајта:

https://www.b92.net/kultura/moj_ugao.php?nav_category=559&yuuu=2007&mm=09&nav_id=264573

У тематску основу романа *Вок он* положена је мозаично развијена модерна прича о савременом сусрету и културолошко-историјском односу овог дела Балкана и Европе. Односно, о искуству јунака-наратора који се из Европе, односно Велике Британије, возом враћа у војвођанску равницу и банатски завичај.

Околност да путује, односно прелази из једног простора у други, јунаку овог фрагментарног романа без стриктно одређеног наративног седишта,

омогућила је да често мења перспективу из које саопштава виђено и доживљено као и да се, асоцијативно и маштовито, сасвим слободно креће дуж временске осе приповедања.

Тако се и његово наративно обликовање конституише као амбициозно сложено приповедање о импресијама и увидима једног млађег представника још једне изгубљене генерације који кроз алкохолну измаглицу, хуморно и горко иронично, но сасвим прецизно и болно истинито, ангажовано приповеда о карактеру и менталитету својих сународника, као и о савременом (како га наратор одређује „лицемерном”) односу Европе према овом простору и његовим људима.

8. Една О'Брајен: **ПОКРЕТНЕ СЛИКЕ** / Београд: Штрик, 2020.

Преузето са сајта:

<http://strik.rs/knjige/pokretne-slike/>

Збирку чини дванаест прича које приказују светло и мрак Ирске деведесетих година прошлог века. Од успаваних ирских села прекривених маховином, великих кућа, рустичних одмаралишта, и тајни иза глувих породичних зидова, до градова који убрзано пулсирају ка будућности и неумитној дехуманизацији. Протагонисти су, само наизглед, сасвим једноставни и обични људи, који оличавају истинску лепоту и суровост ирске свакодневице. Ипак, као и у целом свом опусу, најважнија тема Едне О'Брајен и у овим причама јесте жена у различитим фазама усамљености, жудње, љубави и жаљења.

„Една О'Брајен је отпочела збирку причом која описује село и његове изопачености, сиротињу и њене моралне крутости и лицемерје, а завршила је с градом и друштвеним кремом чије су изопачености можда флексибилније у смислу лицемерја, али зато не мање одвратне и подводачке. На тај начин, целина представља низ покретних слика које врло јасно и на књижевно упечатљив начин дочаравају оно што јесте типично за Ирску и њено друштво, али и много шире. Бити жена није никад и нигде лако, а бити жена која је зашла у одређене године тек је тешко.”

Из поговора Владимира Арсенића

5

ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА

**ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА У БИБЛИОТЕЦИ УПРАВЕ
ЗА ПЕРИОД ЈУН–ЈУЛ 2022. ГОДИНЕ**

1. ЧОВЕК КОЈИ ПЛАЧЕ ОД СМЕХА
Фредрик Бакман
Београд: Лагуна, 2020.
2. КРАЉЕВСТВО
Ју Несбе
Београд: Лагуна, 2020.
3. ЛЕЧЕЊЕ ШОПЕНХАУЕРОМ
Ирвин Д. Јалом
Београд: Плато, 2007.
4. УХВАТИ ЗЕЦА
Лана Басташић
Београд: Контраст издаваштво, 2018.
5. РИБАРИ ЉУДСКИХ ДУША: ИДЕЈА МАНИПУЛАЦИЈЕ
И МАНИПУЛАЦИЈА ИДЕЈАМА
Ђуро Шушњић
Београд: Младост, 1976.
6. У ПОМОЋ, МОЛИМ ЗА ОПРОШТАЈ
Фредрик Бакман
Београд: Воока, 2011.
7. ОМАМА
Слободан Владушић
Београд: Лагуна, 2021.
8. ЖЕНА БЛИЖЊЕГА ТВОГА
Тони Парсонс
Београд: Лагуна, 2021.
9. КАД ЈЕ МЕСЕЦ НИСКО
Надија Хашими
Београд: Лагуна, 2021.
10. НОЋНИ ШАПТАЧ
Алекс Норт
Београд: Лагуна, 2021.

Главни и одговорни уредник: Смиља Богдановић, начелник Одељења
(smilja.bogdanovic@uzzpro.gov.rs)

Технички уредници: Јелена Васиљевић, организатор пријема и евиденције
захтева корисника
Јелена Катана, документалиста за електронске каталоге
и библиотечку базу података

Сарадници: Смиљана Павков, документалиста система базе података
Гордан Горуновић, оператер за системе базе података
Лепосава Милановић, документалиста за израду документационог
фонда
Радмила Тубин-Михајловић, организатор пријема и евиденције
захтева корисника
Дејан Станојловић, оператер припреме података

Лектор: Смиља Богдановић
Коректор: Јелена Васиљевић

Компјутерска обрада: Одељење за информационо-документационе и библиотечке
послове

Техничка подршка: Радинка Мићовић, програмер софтверских решења

ШТАМПА: УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
Београд, Немањина 22–26